

"NABAT"

"Bu film öz poetikasına görə film-ikonadır. Beləsi Azərbaycan kinematografiyasında hələ indiyə qədər olmayıb". Bu fikir tanıtıçı Aydın Talibzadəyə mənsubdur

Adımı ilə ilk kadrlardan tutan bu filmin təbii, təmiz, həyatı kadrları ilə bir lap çoxdan hardasa görmüşəm. Amma harda?! Qucağında süd bankası kəndə gedən bu qadını da tanıyıram. Bu çiğirtilər də mənə tanışdı... Dumanlı dağlar, yal-yamac, işıq dirəkləri, qırmızıpapaq evlər, paltar sarılmış şaritlər, ölümünə fitva verilmiş kəndin adını dıxsındiran, üşüdən, vahimələndirən sükutu...

Və bir də Nabat Ananın çarəsizliyi, fədakarlığı, ümidi... "Nabat" filmi uzun quraqlıqdan - 22 ildən sonra Azərbaycan kinosuna yağan narın yağışdı. Qarabağ mövzusunda çəkilən ən təsirli, ən uğurlu filmlərdən biridir. Mühərribədən bəhs etsə də, "Nabat" ağı, yuğlama estetikasından işıq ilə qadın uzaqdı.

"Filmə bir damla göz yaş axmır, amma "Nabat" başdan-ayağa göz yaşdı. Bu göz yaşının içindən polad iradəli bir qadının doğulduğu torpağın yeddi qatına kök atan sevgisi, bu sevginin içində ölümü öldürən ümidi və Azərbaycan qadınının vüqarı boylanır.

Qarabağ dardlarını, Qarabağ insanının gözü görünməyən hisslərini, yaşantılarını uzun illərdən sonra təməşəyə yaşadan, xatırladan "Nabat" həm də bir qadın Ananın təmsalında evini, yurdunu, torpağını tərk etməyi, tələyi buğünə qədər müəmmal qalan insanların xatirəsinə

xəffə hörmətli, ehtiramlı. Ən əsası, "Nabat" müharibə mövzusunda milli ruhda çəkilən başlıca filmi.

Tanınmış teatrşünas Aydın Talibzadənin dediyi kimi: "Nabat" - dünya ilə müasir kino dilində danışan bir filmidir. elə bir film ki, özünə "arthaus", "intellektual kino" parametrlərini yer bulur.

Əgər belə olmasaydı, dünyanın nüfuzlu kinofestivalları "Nabat"ı belə heyranlıqla qarşılamaz, dinindən, irqindən, milliyətindən asılı olmayaraq tamaşaçılar onu belə ürəkdən sevməz, alqışlamazdı.

"Nabat" necə yarandı və necə oldu ki, qısa vaxt ərzində beynəlxalq festivallarda bu qədər uğur qazandı?

...Filmin ideyası hələ Qarabağ döyüşləri zamanı sənədli filmlər studiyasında işləyən rejissor Elçin Musaoğlunu düşündürməyə başlayır. Rejissorun atası - tanınmış yazıçı Musa Quluzadə bu ideya əsasında "Qarı və qartal" povestini yazır və illər sonra Elçin Musaoğlu dostu Elvan Nəbiyevlə birlikdə onu ssenariləşdirir. Rejissorun dediyi kimi filmin adı da təsadüfən seçilməyib: "Nabat həyat deməkdir. Mən sonra gördüm ki, filmin adı nə qədər düzgün seçilib. Festivalda da həmi bu sözü gözəl tələffüz edirdi. Bu, mənim xoşuma gəlirdi. Adın mənası da uyğun gəlirdi - həyat verən. Əslində, bu film müharibə aleyhinə çəkilmiş ekran əsəridir. Mən filmimi bizim Analara həsr etmişəm..."

ŞƏRİN İŞIQLA QOVULMASI

İşğal zamanı sakinlər kəndi tərk edir və Nabat adlı qadın axınla yox, axına qarşı gedərək evini, kəndini, torpağını tərk etmir.

774
Rejissor Elçin Musaoğlu, operator Abdulrahim Bəşərat və assistentləri

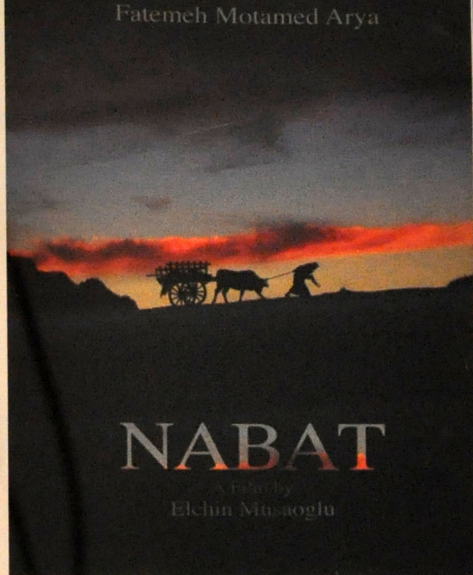
“...Mən burada türk rejissorları S.Kaplanoğlu ilə, N.B.Ceylan ilə salamaşdım, İran kinosundan A.Kəyarüstamini, M.Məhmalbəfi tanıdım, rus kinosundan A.Tarkovskini gördüm. Onu da gördüm ki, E.Musaoglu bu rejissorların sənət konseptlərini öz kinematografiyasında “əridib” və dünya kinosunun bir nömrəli adlarını siyahısına öz adını da yazdırıb. Bu, Elçin Musaoglu'nun kinematografiyasıdır: bu, Elçin Musaoglu'nun üslubudur. Vallah da ki, ƏHSƏN!”

Bu sözlərdən sonra daha na isə söyləməyə ehtiyac yox! Amma yazımın əvvəlində “bela təmiz - həyatı kədrli hardasa görmüşəm” demişdim, axı...

Bəli, Elçin Musaoglu bizim bir gecədə boşaldılmış, yoxa çıxmış kəndimizi ekrana gətirib. Elçin Musaoglu “Nabat”da qonşu kəndimizdə oğlunun məzarını qoyub getməyən ədil kişini, kəndliləri tərk etməyən və ermənilər tərəfindən başları kəsilən ibis müəllimlə oğlunu, torpağını tərk etməyən yüzlərlə başqalarının taleyini əbədiləşdirib...

Evindən, yurdundan, torpağından ayrı düşən, bütün bu həyatda yaşayan insanlar üçün “Nabat”-a - öz taleyimizə baxmaq çox ağırdır! ♦

Tərənə Vahid

NABAT

A film by
Elçin Musaoglu

...VƏ FİLM İŞİQLİ, ÜMİDLİ SONLUQLA BİTİR...

Xatırladaq ki, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin sifarişləri ilə 2014-cü ildə C.Cabbarlı adına “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında istehsal olunan “Nabat” tammetrajlı bədii filminin quruluşçu operatoru Abdurrahim Bəşarat (İran), prodüseri Müşfiq Hətəmovdur. Əsas rolları Fatimə Motamed Arya (İran), Vidadi Əliyev, Rəmin Zeynalov, Sabir Məmmədov (Azərbaycan) oynayırlar. Bizcə, Elçin Musaoglu Nabat roluna məşhur İran aktrisasını dəvət etməklə filmin uğurunu daha da artırıb.

Fatimə Motamed Arya müsahibələrinin birində “Nabat” filmi barədə belə bir etiraf edib: “Filmin ssenarisini, hadisənin lentə alındığı yeri, Nabat obrazını sözün həqiqi mənasında çox bayandım, çox sevdim. Nabata olan məhəbbətim nəticəsində Azərbaycan dilini öyrəndim. Çəkilişlər zamanı isə özümü əsl Azərbaycan qadını kimi hiss edirdim. Düşünürəm ki, bir Nabat olaraq mən artıq Azərbaycanlıyam”.

Filmdə aktyor Vidadi Əliyevin İsgəndər rolu da həyatiliyi, gerçək yaşantıları ilə yadda qalır.

“NABAT”IN FESTİVAL HƏYATI

Bu film qısa müddət ərzində İtaliya, ABŞ, Braziliya, Yaponiya, Estoniya, Mərakeş, Kanada, Almaniya, Hindistan, Türkiyə, İran və

başqa ölkələrin ən nüfuzlu film festivallarında iştirak etdi və sevildi, 71-ci Venesiya Film Festivalında əsas müsabiqədən sonra ikinci vacib bölümüdə – “Horizontlar” proqramında nümayiş olundu, 27-ci Tokio Beynəlxalq Film Festivalında iştirak etdi, Almaniyanın 63-cü Mannheim-Heidelberg film festivalında 3 mükafata layiq görüldü, İranda keçirilən 33-cü Fəxr Beynəlxalq Film Festivalının “East Panorama” müsabiqə proqramında “Ən yaxşı rejissor” mükafatını qazandı.

“Nabat”ın festival həyatı davam edir və əminlik ki, film saysız-hesabsız festivallarda iştirak edəcək, mükafatlara layiq görülməkdir.

Qarabağ həqiqətlərini dünyaya çatdırmaq fərsətlərimizdən olan “Nabat” dünyanın nüfuzlu kütləvi informasiya vasitələri də bigana qalmayıb. İtaliyanın məşhur (onlayn) “ArtsLife” jurnalı “Nabat” barədə “Müharibəyə qarşı mübarizə aparan tanha qadın sarılovhəli yazı çap edib. Yazı müəllifi G.Moraca “Nabat”ı müharibə mövzusunda həssaslıqla çəkilən və müharibələri pisləyən kimi təhlil edir.

“NABAT” – BİZİM TALEYİMİZDİ

Aydın Talibzadənin “Olum və ölüm arasında dözümlü” adlı yazısı bu film barədə elə “film” kimi bir yazıdır və onun bəzi məqamlarını nəzərinizə çatdırmışam. Sonluğu da A. Talibzadənin E.Musaoglu barədə dediyi sözlərlə bitirmək istəyirəm:

Hasan Safarov
Nabatın şahid oğlu rolunda